

Sluttrapportering Dam Helse Bestemor og barna på krisesenter

2020/HE1-313290

Redd Barna takker Stiftelsen Dam for støtte til prosjektet «Bestemor og barna på krisesenter» i det som viste seg å bli et ganske annerledes år enn vi så for oss da prosjektet ble planlagt.

Sammendrag

Mange barn blir av ulike grunner passive og isolerte på krisesenteret og tilbringer mye tid innendørs. For noen barn er det potensielt farlig å opprettholde kontakt med nettverk og familie, andre flytter til et nytt sted der de ikke kjenner noen. Dette gjør at mange barn mister kontakt med venner og familie, deriblant besteforeldre.

Prosjektets mål var å bidra til at barn på krisesenter opplevde mestring og økt livskvalitet gjennom møter med frivillige «besteforeldre» som var til stede regelmessig og støttet barna i ulike aktiviteter. Delmål for prosjektet var å arrangere regelmessige aktiviteter ved to krisesenter, samt å teste, utvikle og evaluere ulike strategier for rekruttering til og oppfølging av besteforeldregruppene.

Prosjektet skulle gjennomføres i 2020, men da året ble noe ganske annerledes enn det vi noen gang hadde sett for oss, måtte vi både bruke lenger tid på prosjektet og tenke annerledes rundt hvordan vi organiserte aktivitetene for og med barn på krisesenter. Begge besteforeldregruppene rakk noen få aktiviteter før nedstengingen mars 2020, men perioden etter dette har vært sterkt preget av begrensinger i aktivitet på grunn av pandemien. Som alternativ til å kunne møte barn og unge direkte har frivillige satt sammen og levert ut «aktivitetspakker» med inspirasjon og utstyr til aktiviteter familiene kunne gjøre, og en av gruppene har i deler av 2021 kunne møte barna for aktiviteter utendørs, og til slutt også inne. Frivillige har deltatt på digitale samlinger for faglig og sosialt påfyll da den fysiske oppfølgingen ble begrenset. Etter gjenåpningen høsten 2021 har vi fått testet ulike former for rekruttering av frivillige besteforeldre og gruppene har fått et tilskudd av nye frivillige, i tillegg til å ha kommet tilbake til å ha aktiviteter innendørs på krisesentrene.

12 frivillige besteforeldre er aktive i gruppene ved prosjektslutt. 22 barn og deres mødre har deltatt i aktiviteter med besteforeldrene, og 75 har mottatt aktivitetspakker. I tillegg har besteforeldrene, sammen andre frivillige besøkt Villmarkssenteret og Samicamp, og arrangert Halloweenfest og sommeravslutning for 59 barn og deres foreldre. Resultatene i prosjektet er i stor grad preget av konsekvensene COVID-19 fikk for prosjektet: det har ikke vært grunnlag for rekruttering underveis i prosjektet, oppfølgingen har i stor grad foregått digitalt og vi har måtte

nå ut til barn og unge ved krisesenter på alternative måter slik at vi har hatt lite direkte aktivitet. Krisesentrene understreker i møter at besteforeldregruppene har stor egenverdi og at tryggheten og roen de bringer med seg, samt valg av aktiviteter er positivt for barna og mødrene deres. Vi fortsetter aktiviteten i gruppene vi allerede har og vil bruke læringen i organisasjonens frivillige arbeid på tvers av fagfelt.

Innholdsfortegnelse

Contents

Sammendrag	1
Bakgrunn	2
Målsetting og målgruppe.....	3
Prosjektgjennomføring og metode.....	4
Aktiviteter for barn på krisesenter i koronatid	4
Aktivitetspakker som et alternativ til aktivitet.	5
Rekruttering og oppfølging av frivillige besteforeldre.....	5
Resultater, vurdering av mål og resultatvurdering.....	8
Oppsummering og veien videre.....	9
Referanser	9

Bakgrunn

NKVTS nasjonale undersøkelse om ungdoms erfaringer med vold og overgrep i oppveksten viser at 17% har opplevd at mor har vært utsatt for minst en form for fysisk eller psykisk vold, mens 13% har opplevd at far har vært utsatt for dette. Det er vanligere at ungdom har opplevd psykisk vold mellom foreldrene, enn fysisk: omkring 1 av 5 har sett mor blitt skjelt ut eller gjort narr av. Det å oppleve vold mot omsorgspersoner oppleves som uforutsigbart, skremmende og noe barn i liten grad kan påvirke. Barn ser, hører, og opplever konsekvensen av volden mellom foreldrene. Hvert år bor det om lag 1500 barn på norske krisesenter. Barn på krisesentre har mødre, eller fedre, som har måttet reise fra eget hjem på grunn av vold, trusler og utrygge forhold. Barn som kommer til krisesenter, har historier og opplevelser som gjør at mange er traumatiserte. Det er viktig at barna får delta i lek og aktivitet i den tida de er på krisesenteret. Lek er en viktig arena for å bearbeide, samt et fristed fra problemer.

Mange barn blir av ulike grunner passive og isolerte på krisesenteret og tilbringer mye tid innendørs. Dette kan ha med trusselbildet å gjøre, fysisk/psykisk helse, kulturvaner eller økonomi. Krisesentrene er underlagt strenge sikkerhetsrutiner og mange sentre tillater ikke at beboerne har venner og familie på besøk. For noen barn er det potensielt farlig å opprettholde kontakt med nettverk og familie, andre flytter til et nytt sted der de ikke kjenner noen og ikke vet hvilket aktivitetstilbud som finnes. Dette gjør at mange barn mister kontakt med venner og familie og i stor grad passiviseres og isoleres i hverdagen. Noen familier har levd under streng kontroll der mye ikke har vært lov og hvor lek ikke har vært mulig, og trenger tid og hjelp til å finne nye aktiviteter. Flere av familiene som kommer til krisesentret har opplevd en livskrise. De er slitne, de har måttet forlate hjemmet og de har tøffe opplevelser bak seg. Det kan i perioder være krevende for mor/far å aktivisere barna.

Redd Barna samarbeider med 12 krisesenter for å styrke barnas rett til å delta i lek og fritidsaktiviteter. Da NTNU i 2018 evaluerte vårt arbeid på krisesenter var et viktig funn at de frivillige kunne gjøre noe *annerledes*. Både frivillige og foreldre var også opptatt av betydningen av at de frivillige gjør det fordi de har *lyst* og de velger å bruke av fritiden sin på dette, noe som gjør at de har et ekstra engasjement for barna den tiden de er sammen med dem. Evalueringen viste at deltakelse på aktiviteter har en stor verdi for barna både i form av en pause fra det som er vanskelig, og det er et rom for glede, lek, mestring og læring. Aktivitetene er viktig for både situasjonen *her og nå*, men kan også ha positive effekter på lengre sikt.

I prosjektet søkte Redd Barna spesifikt om å utvikle våre frivillige grupper på krisesenter med fokus på «besteforeldregrupper». Dette er grupper med frivillige i alderen 50-80 år som gjør det besteforeldre gjerne gjør med sine barnebarn, de spiller spill, synger, lager vafler, har hobbyverksted og hjelper barna med lekser. I tillegg deltar gjerne mødrene på krisesenteret for en prat og en kopp kaffe.

Målsetting og målgruppe.

Prosjektets mål var å bidra til at barn på krisesenter opplevde mestring og økt livskvalitet gjennom møter med frivillige «besteforeldre» som var til stede regelmessig og støttet barna i ulike aktiviteter.

Delmål

- Barn og deres foreldre ved krisesentrene i Tromsø og Trondheim får tilbud om 2-4 aktiviteter i måneden arrangert av 12-15 frivillige besteforeldre.
- Redd Barna har testet, utviklet og evaluert strategier for rekruttering av frivillige, samt oppfølging av besteforeldregruppene, slik at tiltaket kan settes i gang andre steder.

Prosjektets målgruppe var barn som bor på krisesenter, i tillegg til deres foreldre.

Prosjektgjennomføring og metode

Aktiviteter for barn på krisesenter i koronatid

Under koronapandemien har situasjonen for barn på krisesenter vært krevende. Familier som allerede var isolerte, opplevde ytterligere isolasjon. Barn og unge som opplever vold i hjemmet har behov for steder hvor de kan puste og få en pause fra problemene, også i tida de oppholder seg på et krisesenter (Paulsen mfl., 2019). Carolina Øverlien, voldsforsker ved NKVTS uttrykte bekymring for økt risiko for psykisk uhelse hos barna dersom disse friommene tas vekk slik barn i stor grad har opplevd under pandemien i form av stengte skoler, fritidstilbud og begrensede muligheter til å gå på besøk hos andre (Aftenposten, 2021).

Prosjektet skulle gjennomføres i 2020, men da året ble noe ganske annerledes enn det vi noen gang hadde sett for oss, måtte vi både bruke lenger tid på prosjektet og tenke annerledes rundt hvordan vi organiserte oss. Besteforeldregruppa i Tromsø rakk å arrangere to aktiviteter med barn fra krisesenteret innen nedstengingen, de lagde snøfugg av puslebiter som ble malt og dekorert og spilte spill. I Trondheim rakk besteforeldregruppa å arrangere 5 aktiviteter med barna på krisesenteret innen midten av mars. Det var opprinnelig planlagt ukentlige aktiviteter hele semesteret, men innen nedstengningen var det i perioder ikke barn på krisesenteret og dermed ikke grunnlag for aktivitet. Besteforeldregruppa tilpasser aktivitetene etter barnas alder, de har aktiviteter med alt fra barnehagestartere til tenåringer, og mødre deltar gjerne.

I mars 2020 stoppet Redd Barna alle aktiviteter med frivillige i direkte aktivitet med barn. Vi brukte de første ukene på å kartlegge situasjonen hos krisesentrene og behovene der, i tillegg til kapasitet og situasjon hos våre frivillige. Da vi som smått åpnet opp igjen var det forsiktig og med utviklet digital opplæring i smittevern, samt retningslinjer i smittevern. Ikke alle grupper kunne starte opp igjen, blant annet på grunn av frivilliges arbeidssituasjon og/eller egen helse. I tillegg var det ved at av krisesentrene lite barn blant beboerne dette året. Besteforeldregruppa i Tromsø bestemte seg basert på smittevern og egen situasjon å avlyse aktiviteter. Også i Trondheim var det lite grunnlag i frivilligruppa til å få i gang aktiviteter da smittevernreglene igjen tillot det.

I Trondheim satte besteforeldrene aktivitetene på vent etter nedstengningen i 2020, men de fikk gjennomført noen aktiviteter i 2021. Gruppa kom i gang med aktiviteter igjen våren 2021, men fikk fortsatt ikke komme innendørs på krisesenteret slik de normalt gjør. Aktivitetene denne våren ble derfor gjennomført utendørs hvor de lekte sisten, tampen brenner og sparket ball sammen med barna. Noen av gruppas frivillige ønsket ikke å delta i aktiviteter grunnet smitte. I høst fikk gruppa rekruttert inn flere nye frivillige og det har vært mulig å få til aktiviteter innendørs i perioder. Dette ga ny giv i gruppa etter gjenåpningen. Besteforeldrene forteller om god stemning, tillitsfulle barn på aktiviteter der de har lekt med duplo og togbane, malt, brettet papirfly, sunget og spilt forskjellige spill. Barna viser at de setter pris på at besteforeldrene kommer og uttrykker stor gjensynsglede. I høst ble det rekruttert en mannlig frivillig til gruppa og det synes barna er stas. De kom for alvor i gang med aktiviteter helt i slutten av prosjektperioden, og har fortsatt ut 2021 med unntak der smittetrykket har vært høyt i kommunen.

Aktivitetspakker som et alternativ til aktivitet.

Den frivillige besteforeldgrupper i Tromsø satte sammen fire aktivitetspakker til barn og unge ved krisesenteret som et alternativ til aktiviteter:

«Vi er veldig glade for å kunne erstatte besøkene våre i år med aktivitetspakker selv om vi riktig nok gjerne hadde vært mer i lag med barna/ungdommen på krisesenteret. For oss var det veldig viktig å sende en hilsen til barna/ungdommen som skulle vise dem at vi tenker på dem og hvor vi samtidig kunne bidra til fine aktiviteter – enten alene eller i lag med andre. Vi var opptatte å tilpasse hver pakke til barnets alder og behov og ønsket å ha tilbud både for aktiviteter inne og ute.» Frivillige besteforeldre.

I en pakke like etter nedstenging fikk familier utlevert en eske med inspirasjon til aktiviteter i forbindelse med påske, oppskrift på og ingredienser til påskemuffins og utstyr til å male egg, i tillegg til forslag til aktiviteter barna kunne gjøre på egenhånd eller sammen med familien sin. Før sommerferien satte besteforeldrene sammen en pakke med utstyr til lek inne og ute, i tillegg til at de laget en helt egen turguide som ga forslag til steder som var lett tilgjengelige med offentlig transport og gratis å besøke, slik som Botanisk Hage, Rundvannet og Telegrafbukta. Det samme ble gjort i forbindelse med høstferie og jul. Krisesenteret leverte pakkene til familiene som hadde behov for aktiviteter og rapporterte tilbake til besteforeldrene om glade barn og ungdommer. En familie beskrev pakkene som «medisin mot ensomhet».

I tillegg deltok enkelte frivillige besteforeldre på aktiviteter arrangert av en gruppe yngre frivillig i Redd Barna som også er tilknyttet krisesenteret. Her fikk familier som bor eller har bodd på krisesenteret høsten 2020 delta på Sami Camp, Halloweenfeiring og Villmarksenteret.

Rekruttering og oppfølging av frivillige besteforeldre

På grunn av situasjonen som beskrevet over har vi ikke hatt behov eller vurdert det som hensiktsmessig å rekruttere nye besteforeldre underveis. Vi har spesielt mot slutten av prosjektperioden likevel fått gjort oss noen erfaringer i rekruttering av frivillige.

I januar 2020 hadde vi med en rekrutteringsannonse på frivillig.no som ble sponset på Facebook. Denne gikk veldig godt og ble likt og delt av mange. Etter juleferien fikk inn en god base med interesserte frivillige i Trondheim. Annonsen søkte etter «unge og gamle besteforeldre» og vi fikk derfor inn en del frivillige i alderen 20-25 år som ble i en første samtale anbefalt å gå inn i en annen frivilliggruppe som også har aktiviteter med barn på krisesenteret. Vi hadde en felles aktivitetsspesifikk opplæring på tvers av alder. Vi har svært god erfaring med opplæringer for frivillige studenter der også besteforeldrene deltar da disse gjerne bidrar med refleksjoner og spørsmål under opplæringen, og er med på å skape en trygg arena. Det er også positivt at gruppene blir kjent med hverandre og kjenner til hverandres aktiviteter slik at de kan samarbeide

om ønskelig. Dessverre hadde vi opplæring 24.februar, kun uker før landet stengte ned, og de nye frivillige kom derfor ikke i gang med aktiviteter.

Rekrutteringsannonse i sosiale medier julen 2019.

I løpet av prosjektet har store deler av oppfølgingen av frivillige vært digitale, og besteforeldrene har deltatt på blant annet digital sommeravslutning, gruppemøter, førstehjelpskurs og et nasjonalt møte med faglig påfyll for frivillige på krisesenter med tema «møte med barn og unge i sårbare situasjoner». Her fikk frivillige også møte hverandre for erfaringsutveksling blant annet rundt hva de er mest stolt over å ha fått til under pandemien. Begge gruppene har også hatt fysiske planleggings- og evalueringsmøter da det var tillat, samt hatt møter med krisesentrenes barnefaglige ansvarlige.

Etter gjenåpningen kunne vi på nytt rekruttere til besteforeldregruppen, og prosjektets siste del besto derfor av rekruttering og opplæring for å legge grunnlaget for videreføring etter prosjektslutt. I Tromsø utformet vi en annonse som ble publisert i avisa iTromsø 25.august. Denne ga ikke stor respons, og det ble parallelt annonsert etter frivillige digitalt. Totalt 3 nye frivillige deltok på opplæring i slutten av oktober, en mann og to kvinner.

[illegible]

skule medler, som gjorde at hun blev opdaget under efterforskningen af voldsens tilfælde. I 1987 blev hun indlagt på psykiatrien på grund af volden for Nord-Troms og Senja tingrets anklagende domme. I tilfælde af at hun døde af sine ulykker blev hendes farsker for valgmenigheden, de lokale net plejehus som en vedkommende i dommen sag at retten til at sige, holde, stalle, pause eller på anden måde ha ansvar for partydy, herunder ansvaret, hendes Mortensen og hendes familie, som havde betalt, betragtet som en.

At de to seks indvandede blev dommen gjort betinget. Der blev i anklagen kun med sine fire af de seks indvandede blev dommen gjort, med mindre de begik nye strafbare handlinger

i provinsen som er sat til de to. Han dommed videre til at tilføje strafingen af to færdige og to indvandede og en straffesag i PC.

KINE HANSEN
kine.hansen@nordtrossen.no

for at have flere familier til at reducere tryk og stress i forbindelse med 30' i hverdagen og få mere tid til at være med hinanden og til at være med til at gøre det, som de vil. Det er en af de mange grunde til, at vi har startet op i 2015. Vi har startet op i 2015, fordi vi har set, at der er behov for at have flere familier til at reducere tryk og stress i forbindelse med 30' i hverdagen og få mere tid til at være med hinanden og til at være med til at gøre det, som de vil. Det er en af de mange grunde til, at vi har startet op i 2015.

Schjølberg har selv ikke hatt inntekt under 500.000 kroner og tillegg må du betale for strøm, ta utgjøre ut av SFO og helsebæring@trinn.no

Frivillig.no er her: Trondheim, Norway.

1. oktober · 🌐

...

Er du en trygg voksenperson som vil gjøre noe for barn som har blitt utsatt for vold? Redd Barna søker unge og voksne besteforeldre til hyggelig aktiviteter med barn.

FRIVILLIG.NO

Besteforeldre for barn utsatt for vold

Redd Barna søker unge og voksne besteforeldre til aktiviteter med barn som har opplevd vold ...

👤 g 73 andre

12 delinger

Resultater, vurdering av mål og resultatvurdering

Resultatene i prosjektet er i stor grad preget av konsekvensene COVID-19 fikk for prosjektet: det har ikke vært grunnlag for rekruttering underveis i prosjektet, oppfølgingen har i stor grad foregått digitalt og vi har måtte nå ut til barn og unge ved krisesenter på alternative måter slik at vi har hatt lite direkte aktivitet.

12 frivillige besteforeldre er aktive i gruppene ved prosjektslutt. 22 barn og deres mødre har deltatt i aktiviteter med besteforeldrene, og 75 har mottatt aktivitetspakker. I tillegg har besteforeldregruppa i Tromsø sammen med en gruppe yngre frivillige arrangert større aktiviteter for 59 barn og deres foreldre. Dette har vært besøk på Villmarkssenter, Halloweenfest, besøk på Samicamp og sommeravslutning.

Til tross for pandemiens konsekvenser for prosjektgjennomføring har vi fått gjennomført en god del i prosjektet ved å legge om arbeidet for å nå ut til familiene innen godt smittevern. Besteforeldregruppene i Tromsø og Trondheim har operert ulikt i perioden, og gruppa i Tromsø har funnet en ny rolle, og et nytt engasjement i å sette sammen aktivitetspakker. For gruppa i Trondheim har kommunikasjonen med krisesenteret vært noe utfordrende, i tillegg til at det ikke har vært barn (eller veldig få barn) på senteret i lange perioder slik at de har blitt mer avventende til aktivitet, spesielt i 2020. I slutten av 2021 har gruppa kommet i gang med aktiviteter i større skala og de har fått inn nye frivillige.

Oppsummering og veien videre

Vi fortsetter aktiviteten i gruppene vi allerede har, men oppskalerer ikke per dags dato da det fortsatt er usikkerhet knyttet til smitte og gjennomføring av aktivitet. Det er også slitasje i frivilligheten generelt og til dels krevende å rekruttere nye frivillige. Krisesentrene understreker i møter at besteforeldregruppene har stor verdi og at roen og aktivitetene de kommer inn med virker positivt. De ønsker seg gjerne besteforeldre som er eldre da de ser at dette er et savn både hos barn og mødre, og at de kommer inn med en egen trygghet. Vi håper å knekke koden for rekruttering og oppfølging av denne gruppa frivillige fordi vi ser de har en stor egenverdi i møte med barn og unge.

Referanser

Aftenposten (2021). «Da skolene stengte for ett år siden gikk det spesielt hardt ut over tre grupper». Publisert 17.03.21 (<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/bnqEw5/da-skolene-stengte-for-ett-aar-siden-gikk-det-spesielt-hardt-ut-over-t>)

Paulsen, V., Berg, B., Garvik, M. (2018). *Vi klarer ikke å ha et sånt tilbud uten de frivillige!:* Evaluering av Redd Barnas frivillige arbeid med barn på krisesenter. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.